



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců JUDr. Davida Krysky, Ph.D., a Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **J. R.**
bytem X
zastoupen advokátkou JUDr. Pavlínou Uhlířovou, Ph.D.
sídlem Vodičkova 791/41, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Městský úřad Úvaly**
sídlem Arnošta z Pardubic 95, 250 82 Úvaly
zastoupen advokátem JUDr. Přemyslem Hochmanem
sídlem Na Florenci 1025/1, 110 00 Praha 1

za účasti: **Mgr. L. V.**
bytem X
zastoupena advokátem Mgr. Davidem Černým
sídlem T. G. Masaryka 108, 272 01 Kladno

o žalobě na ochranu proti nečinnosti v řízení o odstranění stavby vedeném Městským úřadem Úvaly pod sp. zn. K/4037/2016/SU/Fli

takto:

- I. **A. V., bytem X, není osobou zúčastněnou na řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnout v řízení o odstranění stavby vedeném pod sp. zn. K/4037/2016/SU/Fli.**

Shodu s prvopisem potvrzuje: V. N.

III. Žalovaný je povinen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku nahradit žalobci náklady řízení ve výši 18 456 Kč, a to do rukou JUDr. Pavlína Uhlířové, Ph.D., advokátky.

IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Předmětem sporu je, zda žalovaný nezákonně zasáhl do žalobcových práv nevydáním rozhodnutí v řízení o odstranění stavby rodinného domu o jednom nadzemním podlaží se šikmou valbovou střechou na pozemku p. č. X v k. ú. a obci X vedeném Městským úřadem Úvaly, stavebním úřadem, (dále jen „žalovaný“ nebo „stavební úřad“) pod sp. zn. K/4037/2016/SU/Fli.

Obsah žaloby

2. Žalobou dodanou dne 5. 12. 2022 do datové schránky soudu se žalobce jakožto stavebním záměrem dotčený soused domáhá, aby soud nařídil žalovanému do 15 dnů od právní moci rozsudku rozhodnout v řízení o odstranění stavby. Zdůrazňuje, že řízení je vedeno od roku 2016, účastníkům uplynula lhůta k vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí a není potřeba provádět dokazování.
3. Žalobce rekapituluje, že řízení o odstranění stavby bylo dne 16. 6. 2016 přerušeno z důvodu vedení řízení o žádosti osoby zúčastněné na řízení a jejího manžela (dále jen „stavebník“) o dodatečné povolení stavby. Žalovaný zastavil řízení o dodatečném povolení stavby usnesením ze dne 17. 5. 2022, které nabylo právní moci dne 18. 5. 2022. Dne 8. 6. 2022 žalovaný oznámil pokračování v řízení o dodatečném povolení stavby. Poté tři měsíce neučinil žádný úkon a žalobce požádal Krajský úřad Středočeského kraje (dále jen „krajský úřad“) o odstranění nečinnosti. Dne 19. 10. 2022 krajský úřad nařídil žalovanému přerušit řízení o odstranění stavby z důvodu podání nové žádosti o dodatečné povolení stavby stavebníkem dne 28. 6. 2022, což žalobce považuje za nezákonné. Dne 31. 10. 2022 žalovaný usnesením přerušil řízení o odstranění stavby, proti čemuž se žalobce odvolal.
4. Dle žalobce je zřejmé, že nejpozději dne 8. 6. 2022 oznámením nového projednání věci počala žalovanému běžet nová zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. Přerušování řízení z důvodu příkazu nadřízeného orgánu neovlivňuje posouzení žaloby soudem, a navíc je protiprávní. Žádost o dodatečné povolení stavby je totiž podle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2017 (viz čl. II bod 10 zákona č. 225/2017 Sb.; dále jen „stavební zákon“) možné podat pouze ve lhůtě 30 dnů ode dne zahájení řízení o odstranění stavby. Názor nadřízeného orgánu na tom nic nemění.
5. Dne 11. 1. 2023 žalobce doplnil, že krajský úřad usnesením ze dne 5. 1. 2023, č. j. 002678/2023/KUSK, v návaznosti na příkaz Ministerstva pro místní rozvoj zrušil své opatření proti nečinnosti ze dne 19. 10. 2022, kterým žalovanému nařídil přerušit řízení o odstranění stavby.

Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

6. Žalovaný navrhl, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta. Ohledně tvrzení žalobce upřesnil, že první žádost o dodatečné povolení stavby podal stavebník dne 8. 4. 2016 a po mnoha úkonech bylo řízení usnesením ze dne 17. 12. 2021 zastaveno. Toto usnesení o zastavení řízení o dodatečném povolení stavby krajský úřad potvrdil dne 5. 5. 2022 a

právní moci nabylo dne 18. 5. 2022. Dne 29. 6. 2022 stavebník podal novou žádost o dodatečné povolení stavby a dne 5. 8. 2022 jej žalovaný vyzval k doplnění žádosti ve lhůtě do 30. 11. 2022. Na základě žádosti stavebníka žalovaný dne 14. 12. 2022 tuto lhůtu prodloužil do 28. 2. 2023. Dne 20. 10. 2022 krajský úřad nařídil opatřením proti nečinnosti žalovanému přerušit řízení o odstranění stavby, což žalovaný učinil dne 31. 10. 2022. Proti tomuto usnesení se žalobce dne 5. 12. 2022 odvolal a ke dni vyjádření žalovaného (19. 1. 2023) je krajským úřadem vedeno odvolací řízení.

7. Žalovaný uzavřel, že nebyl ani v prodlení s vydáním rozhodnutí, ani v nečinnosti. Příkazem nadřízeného orgánu k přerušení řízení byl vázán a nemohl postupovat jinak. Zrušení opatření proti nečinnosti usnesením krajského úřadu ze dne 5. 1. 2023 totiž žalovaný obdržel dne 10. 1. 2023. Krajský úřad postupoval na základě opatření Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 29. 11. 2022, které mu přikázalo zrušit opatření proti nečinnosti. Žalobce tedy podal žalobu předčasně a bezdůvodně, protože žalovaný nebyl v prodlení s rozhodováním a nemohl se odchýlit od závazného pokynu krajského úřadu. Po zrušení opatření proti nečinnosti se situace změnila a odpadl předmět sporu. Řízení o odstranění stavby je znovu v běhu a žalovanému nic nebrání vydat rozhodnutí. Jedinou překážkou je, že mu dosud nebyl vrácen spis z krajského úřadu.
8. V replice žalobce zkritizoval, že se o usnesení ze dne 14. 12. 2022 o prodloužení lhůty pro doplnění žádosti o dodatečné povolení stavby dozvídá až prostřednictvím soudu, a poukázal na to, že ač by měl být účastníkem řízení o dodatečné povolení, žalovaný s ním v daném řízení vůbec nekomunikuje a svá procesní rozhodnutí mu nezasílá. Už proto by tyto „postranní postupy“ žalovaného neměly mít žádný vliv na podanou žalobu. Žalovaný více než dva měsíce od oznámení ze dne 8. 6. 2022 o pokračování v řízení o odstranění stavby vůči účastníkům nic nečinil, ač na toto oznámení žalobce včas reagoval svým vyjádřením. Z ustálené judikatury i komentářové literatury vyplývá, že opakovaná žádost o dodatečné povolení stavby není důvodem pro přerušení řízení o odstranění stavby. Ačkoliv měl žalovaný ve věci rozhodnout nejpozději do 60 dnů od oznámení zahájení řízení, tj. do 8. 8. 2022, první procesní úkon v podobě přerušení řízení žalovaný učinil až 31. 10. 2022, čímž ovšem již běh mezitím uplynulé lhůty k vydání rozhodnutí nemohl zastavit. Podle žalobce je přitom nerozhodné, zda mu přerušení řízení nařídil nadřízený orgán, jehož rozhodnutí ostatně bylo pro nezákonnost později zrušeno. Z pohledu žalobce je žalovaný nečinný nepřetržitě od 8. 8. 2022 až do současnosti, neboť ani k 15. 2. 2023 nebylo ve věci vydáno rozhodnutí a žalovaný ani nijak nereagoval na usnesení krajského úřadu ze dne 5. 1. 2023, jímž bylo zrušeno opatření proti nečinnosti. Žalobce konečně též namítá, že náklady žalovaného na zastoupení advokátem byly vynaloženy nevhodně, jelikož takové zastoupení není (obzvláště v oblasti přenesené působnosti) potřebné. V případě úspěchu žalovaného by mu tedy neměly být náklady zastoupení přiznány.
9. Osoba zúčastněná na řízení navrhl, aby soud žalobu zamítl v plném rozsahu a přiznal jí právo na náhradu nákladů řízení. Zdůraznila, že se plně ztotožňuje s vyjádřením žalovaného, a dodala, že žalobce svým jednáním, jak již bylo určeno pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, č. j. 23 Co 34/2020-401, nesleduje poctivý záměr a jeho jednání by neměla být poskytována soudní ochrana. Žalobce, který v daném místě nepřebývá, totiž bez zjevného relevantního důvodu zřejmě čistě ze šikanózních pohnutek neustále dává podání v neprospěch osoby zúčastněné na řízení, ačkoliv byl Krajským soudem v Praze vyzván k zanechání takového jednání a k poskytnutí součinnosti. Osoba zúčastněná na řízení dále upozornila na to, že zmíněným rozsudkem

soud nahradil souhlas žalobce k tomu, aby se mohli připojit na žalobcův vodovod a kanalizaci nacházející se na jeho pozemku p. č. XA v k. ú. a obci X, a společnosti VODOS Kolín a.s. uložil povinnost s nimi uzavřít písemnou smlouvu o dodávce vody a odvádění odpadních vod do tří dnů od připojení. Vzhledem k tomu, že daný soud jednání žalobce vyhodnotil „s ohledem na celou situaci a délku trvání sporu (...) jako rozpornou s dobrými mravy, ve smyslu § 36 odst. 2“ zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění účinném od 1. 1. 2018, je podle osoby zúčastněné na řízení sporná vůbec aktivní legitimace žalobce k podání odvolání v rámci správního řízení. Správní orgán by měl respektovat názor soudu, z nějž plyne, že důvod neudělení dodatečného stavebního povolení v této věci je šikanózní a rozporný s dobrými mravy a že by mělo být umožněno užívání stavby osoby zúčastněné na řízení kompletně stojící již přes 4 roky, ačkoliv zde mohou přetrvávat čistě formální překážky.

10. Osoba zúčastněná na řízení dále sdělila, že situace v místě je velmi složitá a vyvíjí se již od roku 2006. Původní projekt skončil bankrotem a v insolvenčním řízení byl nešťastně rozdělen mezi dva kupující, kteří si navzájem bez relevantního důvodu pouze škodí a jako rukojmí využívají své klienty. Žalobce odmítá dát souhlas za jakýchkoliv podmínek a v rozporu se zákonem tak zneužívá své vlastnictví ke škodě a k útlaču druhého. Navíc je zde pochybení městyse Škvorec, neboť i když původní smlouva jasně stanovila, že sítě budou v jeho vlastnictví, městys tento žalobcem nesplněný závazek nevymáhá a umožňuje situaci v lokalitě eskalovat, což by ale nemělo být neustále dáváno k tíži osobě zúčastněné na řízení. Dne 18. 8. 2005 bylo vydáno územní rozhodnutí, jež bylo dne 11. 8. 2006 změněno a jehož součástí bylo i napojení na technickou (vodovodní řad a jednotlivé přípojky) a dopravní infrastrukturu. Dle stavebního povolení ze dne 6. 4. 2007 a rozhodnutí ze dne 6. 2. 2008 byla realizována výstavba komplexu rodinných a bytových domů včetně vodovodního řadu na pozemku žalobce a navazujících vodovodních přípojek pro stavby k bydlení. Žalovaný dne 4. 2. 2022 přitom osobě zúčastněné na řízení sdělil, že původní povolení je platné, a pro její přípojku na vodovod a kanalizaci již proto nemusí být vydán nový územní souhlas. Nechala proto vyhotovit zcela novou dokumentaci a vyjádření dotčených orgánů a dodává ji k příslušné spisové značce stavebnímu úřadu městyse Škvorec. Současně osoba zúčastněná na řízení jedná se společností VODOS Kolín a.s.

Jednání u soudu

11. V průběhu jednání konaného dne 1. 3. 2023 žalobce konstatoval, že krajský úřad svým posledním rozhodnutím postavil procesní situaci najisto a nic už nebrání tomu, aby ve věci rozhodl. Nadto již tím, že krajský úřad původně vydal opatření proti nečinnosti, dal jasně najevo, že je žalovaný nečinný. To zda toto opatření vydal v souladu se zákonem či nikoliv, není pro toto řízení podstatné. Přerušování řízení po uplynutí doby pro vydání rozhodnutí již nemá vliv na běh žalobní lhůty pro podání nečinnostní žaloby ani pro nečinnost správního orgánu. Překážkou nemůže být ani skutečnost, že žalovaný nemá u sebe správní spis. Pokud lhůta pro vydání rozhodnutí běží, z judikatury správních soudů plyne, že musí správní orgán konat. Osoba zúčastněná na řízení přitom podle žalobce přednáší argumenty, jež pro posouzení nečinnosti nejsou rozhodné. Není to žalobce, kdo by do území vnášel nesoulad a kdo by nebyl v právu. I žalobce se doptával správních orgánů, zda původní územní rozhodnutí je ještě stále platné, a bylo mu naopak sděleno, že platné již není. Žalobce též disponuje jinými rozsudky zdejšího soudu, které mu dávají za

pravdu, přičemž rozsudek předkládaný osobou zúčastněnou na řízení představuje vůči nim excus. Žalovaný se ztotožnil s podáním osoby zúčastněné na řízení a uvedl, že je v situaci zcela nevinně, jelikož byl vázán závazným pokynem krajského úřadu a nemohl se od něj odchýlit, nadto ani neměl po většinu času k dispozici správní spis. Žalovaný potvrdil, že po rozhodnutí ze dne 9. 2. 2023 se ve věci nic dalšího neodehrálo. Jelikož ale překážka pro rozhodování ve věci v podobě usnesení o přerušení řízení odpadla až dne 9. 2. 2023 (a ani není jisté, zda již jeho zrušení nabylo právní moci), žalovaný prostě nemohl být nečinný. Osoba zúčastněná na řízení zopakovala, že zdejší soud již žalobci řekl, že nemá používat právní nástroje k její šikaně. Tato žaloba je přitom dalším z kroků, jímž žalobce zamezuje nápravě právního stavu v místě, v němž sám nebydlí, vytváří zde disharmonii a bezdůvodný tlak na správní orgány. Nechť je nechá v klidu rozhodnout. Žalobci by proto podle osoby zúčastněné na řízení neměla být poskytnuta právní ochrana. Nadto pokud by zde byla nějaká nečinnost, tak až po 9. 2. 2023.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žaloba je podána včas a že je věcně i místně příslušným soudem k projednání nečinnostní žaloby ve smyslu § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
13. Nejprve se však soud musel zabývat podáním potenciálních osob zúčastněných na řízení. Jejich společné vyjádření bylo odesláno dne 20. 2. 2023 v návaznosti na výzvu soudu ze dne 3. 2. 2023, jíž soud dotčené osoby vyzval, aby v případě, že hodlají uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, tuto skutečnost soudu oznámily ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy, přičemž je současně poučil, že později se již svých práv nebudou moci domáhat. Tato výzva byla doručena A. V. do jeho datové schránky hned dne 3. 2. 2023. Oproti tomu Mgr. L. V. datovou schránku neměla, proto jí soud doručoval na adresu trvalého pobytu, kde si však zásilku nevyzvedla a protože ji dle sdělení pošty nebylo možné vložit do schránky, bylo dne 9. 2. 2023 na místě zanecháno písemné oznámení a zásilka byla vrácena soudu, který ji dne 10. 2. 2023 vyvěsil postupem dle § 50 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) na své úřední desce. K doručení zásilky tak došlo až dne 20. 2. 2023.
14. Podle § 34 odst. 2 věty první a druhé s. ř. s. je navrhovatel povinen v návrhu označit osoby, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení, jsou-li mu známy. Předseda senátu takové osoby vyrozumí o probíhajícím řízení a vyzve je, aby ve lhůtě, kterou jim k tomu současně stanoví, oznámily, zda v řízení budou uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení; takové oznámení lze učinit pouze v této lhůtě.
15. Podle § 34 odst. 4 s. ř. s. soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.
16. V případě, kdy se určitý subjekt domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení a nesplňuje pro to podmínky, musí soud usnesením vyslovit, že takový subjekt osobou zúčastněnou na řízení není. Tento postup je pak nutno užít nejen v případě nesplnění podmínky materiální (nedostatek přímého dotčení na právech), ale rovněž v případě nedodržení podmínky formální v podobě lhůty stanovené předsedou senátu podle § 34 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že A. V. byla výzva doručena již dne 3. 2. 2023, posledním dnem stanovené lhůty v jeho případě byl pátek dne 17. 2. 2023. Podání odeslané až dne 20. 2. 2023 je podáním

opožděným. Proto soudu nezbylo, než prvním výrokem rozhodnout o tom, že není osobou zúčastněnou na řízení. Oproti tomu v případě Mgr. L. V. lhůta pro přihlášení ještě neuplynula, přičemž soud nemá k dispozici ani žádný hodnověrný doklad o tom, že by se s výzvou soudu seznámila dříve. Jí proto soud postavení osoby zúčastněné na řízení přiznal, o čemž ovšem není nutno vydávat rozhodnutí.

17. Ve vztahu k aktivní legitimaci žalobce soud konstatuje, že žalobce je, jak vyplývá i z obsahu správního spisu, účastníkem řízení o odstranění sporné stavby, jelikož vlastní pozemek p. č. XA, na němž se nachází ulice X, jež zajišťuje přístup ke sporné stavbě. Je tedy v pozici vlastníka sousedního pozemku, i když nikoliv přímo mezujícího souseda. Existence sporné stavby a s ní spojené užívání jeho pozemku tak může zasahovat do jeho právní sféry, což jej opravňuje domáhat se, aby v otázce legálnosti sporné stavby žalovaný řádně a včas rozhodl, a to i v řízení zahajovaném z moci úřední (*a maiori ad minus* srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS).
18. Pokud jde o věc samu, soud k obraně žalovaného, že byl vázán opatřením proti nečinnosti vydaným krajským úřadem dne 20. 10. 2022 a nařizujícím přerušení řízení o odstranění stavby, zdůrazňuje, že to byl sám žalovaný, kdo danou procesní situaci vytvořil tím, že fakticky vyčkával v rozporu s dikcí § 129 odst. 2 stavebního zákona na průběh projednání opakované žádosti stavebníka o dodatečné povolení stavby.
19. Podle § 129 odst. 2 věty první a druhé stavebního zákona stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odstavci 1 písm. b). V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby.
20. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 As 108/2021-54, zdůraznil, že podání žádosti o dodatečné povolení stavby po uplynutí lhůty 30 dní ve smyslu § 129 odst. 2 věty druhé stavebního zákona již nemůže mít žádné účinky na řízení o odstranění stavby. Jinými slovy tato lhůta je lhůtou prekluzivní. Po jejím marném uplynutí již nelze účinně podat žádost o dodatečné povolení stavby a rovněž nelze účinně podat další zcela novou žádost o dodatečné povolení stavby, pakliže byla původní žádost o dodatečné povolení stavby pravomocně zamítnuta nebo bylo řízení o ní zastaveno. Bez ohledu na to, jak bude stavební úřad postupovat v takových opožděně vyvolaných řízeních o dodatečném povolení stavby, stavební úřad už nemůže vyčkávat výsledku takových řízení, a pokud nemá, jaké další okolnosti by hodnotil, musí ve věci odstranění stavby rozhodnout bez zbytečného odkladu, a není-li to možné, ve lhůtě zákonem stanovené.
21. V případě řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti navíc není správní soud vázán jakýmkoliv rozhodnutím o přerušení řízení, neboť podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012-46, „[s]kutečnost, že rozhodnutí správního orgánu o přerušení řízení je vyloučeno z přezkoumání soudem v řízení o žalobách proti rozhodnutím [§ 65 a § 70 písm. c) s. ř. s.], nesouvisí s povinností soudu v řízení na ochranu proti nečinnosti (§ 79 a násl. s. ř. s.) zabývat se k žalobní námitce otázkou, zda řízení je přerušeno důvodně.“ V projednávaném případě tedy bylo usnesení žalovaného ze dne 31. 10. 2022, č. j. MEUV 10278/2022 STU, nezákonným (což ostatně nakonec vyústilo v rozhodnutí krajského úřadu ze dne 9. 2. 2023, č. j. 023140/2023/KUSK, jímž bylo usnesení o přerušení řízení zrušeno), protože bylo vydáno v návaznosti na opožděné zahájení řízení o dodatečné povolení stavby poté, co bylo původní řízení již pravomocně

zastaveno. Podání takové žádosti totiž postrádalo pro řízení o odstranění stavby již jakoukoliv relevanci.

22. Ustanovení § 129 stavebního zákona nestanovuje zvláštní lhůtu, do kdy je stavební úřad povinen vydat rozhodnutí o odstranění stavby. Uplatní se proto obecná lhůta do 30 dnů ode dne zahájení řízení, která se prodlužuje o 30 dnů ve smyslu § 71 odst. 3 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (viz čl. XLII bod 1 zákona č. 225/2017 Sb.; dále jen „správní řád“) v případě potřeby nařízení místního šetření. Místní šetření žalovaný v řízení o odstranění stavby dosud neprovedl, nicméně lze předpokládat, že v tomto případě je přinejmenším vhodné.
23. Ze správního spisu soud ověřil, že řízení o odstranění stavby bylo ve smyslu § 129 odst. 2 věty třetí stavebního zákona zahájeno okamžikem podání žádosti o dodatečné povolení sporné stavby. Dne 8. 4. 2016, dříve než žalovaný nějak procesně zareagoval na své zjištění z prohlídky konané dne 18. 12. 2015, že na sousedních pozemcích jsou prováděny stavby odchylně od vydaných stavebních povolení (dvojdomy namísto samostatných rodinných domů) a že na pozemku p. č. X jsou provedeny výkopy pro rodinný dům, stavebník požádal o dodatečné povolení stavby. Žalovaný tak dne 16. 6. 2016 vedle oznámení zahájení řízení o dodatečném povolení stavby současně též s odkazem na § 129 odst. 2 stavebního zákona přerušil řízení o odstranění stavby. Toto přerušení řízení přitom v souladu s § 65 odst. 1 ve spojení s § 64 odst. 1 písm. c) a e) správního řádu stavělo lhůtu pro vydání rozhodnutí v řízení o odstranění stavby již od okamžiku podání žádosti o dodatečné povolení stavby, tj. lhůta pro vydání rozhodnutí vlastně nezačala vůbec běžet. Stavební úřad po delších peripetích řízení o dodatečném povolení stavby nakonec zastavil podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu z důvodu nedoplnění podstatných náležitostí žádosti usnesením ze dne 17. 12. 2021, které krajský úřad i přes odvolání stavebníka potvrdil rozhodnutím ze dne 5. 5. 2022, jež nabylo právní moci dne 18. 5. 2022. I když odvolání proti usnesení o zastavení řízení nemělo odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu), žalovaný nemohl před skončením odvolacího řízení ve smyslu § 57 odst. 3 správního řádu uzavřít, jak bylo o předběžné otázce pravomocně rozhodnuto (resp. že o ní v relevantním řízení vůbec rozhodnuto nebude), a proto byl povinen pokračovat v řízení o odstranění stavby až po právní moci odvolacího rozhodnutí.
24. Žalovaný pokračování v řízení oznámil dne 8. 6. 2022 a při té příležitosti nabídl účastníkům řízení možnost se seznámit s podklady řízení a stanovil jim lhůtu 15 dnů pro vyjádření se k podkladům. Dne 23. 6. 2022 se ve věci vyjádřil žalobce a dne 29. 6. 2022 stavební úřad obdržel vyjádření stavebníka, který sděloval, že zároveň podává (novou) žádost o dodatečné povolení stavby. Dne 15. 8. 2022 žalobce uplatnil u krajského úřadu podnět k uplatnění opatření proti nečinnosti. V reakci na něj krajský úřad opatřením ze dne 19. 10. 2022 uložil žalovanému, aby s ohledem na podání nové žádosti o dodatečné povolení stavby vydal ve lhůtě 15 dnů usnesení o přerušení řízení o odstranění stavby. To žalovaný vydal dne 31. 10. 2022, ale následně s ohledem na právní názor obsažený v opatření Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 29. 11. 2022 své opatření usnesením ze dne 5. 1. 2023 postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu jako nezákonné zrušil. Následně rozhodnutím ze dne 9. 2. 2023 krajský úřad k odvolání žalobce zrušil i usnesení žalovaného o přerušení řízení a věc mu vrátil k dalšímu projednání.
25. Ze shora uvedené rekapitulace plyne, že žalobce bezvýsledně vyčerpал opatření proti nečinnosti a že lhůta pro vydání rozhodnutí, která po dobu přerušení řízení, resp. již ode dne podání první žádosti o dodatečné povolení stavby neběžela (§ 65 odst. 1 věta třetí a

čtvrtá správního řádu). Rozběhla se až dne 18. 5. 2022, kdy odpadla překážka pro běh řízení spočívající v pravomocně neskončeném řízení o dodatečné povolení stavby. Tato 60denní lhůta přitom marně uplynula nejpozději v pondělí dne 18. 7. 2022. I kdyby nicméně soud přihlížel k datu vydání oznámení o pokračování v řízení (8. 6. 2022), nebo i k jeho doručení poslednímu z účastníků řízení (v daném případě desátým dnem od uložení zásilky na poště, tj. dnem 20. 6. 2022), i tak by lhůta pro vydání rozhodnutí skončila před vydáním usnesení o přerušení řízení ze dne 31. 10. 2022 (buď v pondělí dne 8. 8. 2022, nebo v pátek dne 19. 8. 2022).

26. Vyčkáváním na výsledek opakovaného řízení o dodatečném povolení stavby se žalovaný proto pouze dopustil průtahů v řízení o odstranění stavby. Následné přerušení řízení po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí správního orgánu totiž již nemá za následek obnovení běhu této lhůty, i kdyby bylo odůvodněno potřebami řízení, a je tedy pro posouzení nečinnosti správního orgánu irelevantní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2013, č. j. 5 Ans 4/2012-20, publikovaný pod č. 2871/2013 Sb. NSS). Nadto toto usnesení o přerušení řízení nemohlo mít žádné účinky, jelikož z věty třetí § 65 odst. 1 správního řádu lze dovodit, že nenastal-li vůbec důvod pro přerušení řízení podle § 64 odst. 1 správního řádu, lhůta pro vydání rozhodnutí běží dál. Nenastal totiž okamžik, k němuž se tato lhůta staví, jakožto hypotéza právní normy obsažené ve větě třetí (viz též *Vedral, J. Správní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012, str. 588*).
27. Ke dni rozhodování soudu byl tedy žalovaný nečinný, protože avizované rozhodnutí v řízení o odstranění stavby doposud nevydal, přičemž žádný vliv na to nemá ani skutečnost, že byl vázán nezákonným závazným právním názorem krajského úřadu o povinnosti znovu řízení přerušit, ani fakt, že mu správní spis krajský úřad dosud nevrátil. Účastník řízení totiž nemůže být zkrácen na právu na soudní ochranu před nečinností (tj. nevydáním rozhodnutí v situaci, kdy již lhůta pro jeho vydání zcela nepochybně uplynula) jen v důsledku nezákonného procesního postupu či vad v koordinaci činnosti správních orgánů, jestliže sám na takovém selhání nenese žádnou vinu. Žalovaný je proto povinen pokračovat v přerušeném řízení a vydat rozhodnutí ve věci samé.
28. Soud přitom v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti nemůže řešit, o jaké rozhodnutí má jít, tedy zda má být rozhodnuto o odstranění stavby nebo naopak má dojít k zastavení řízení. S ohledem na to pro něj nemůže být relevantní ani argumentace osoby zúčastněné na řízení podložená rozsudkem vydaným v občanském soudním řízení, jež skutečně nasvědčuje tomu, že žalobce ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení mohl jednat šikanózním způsobem. Řízení o odstranění stavby není vedeno na návrh žalobce, ale bylo zahájeno z úřední moci žalovaným. Takové řízení přitom musí správní orgán vést řádně a dokončit je v zákonem stanovených lhůtách. Právo na to, aby správní orgán neprotahoval řízení, mají všichni účastníci řízení, a to i ti, kteří by se případně vůči jiným účastníkům řízení nechovali v souladu s dobrými mravy. Osoba zúčastněná na řízení ani žalovaný netvrdí a ze správního spisu neplyne, že by průtahy v řízení o odstranění stavby zavinil žalobce. Pokud jeho podání správní orgán vyhodnotí jako šikanózní, může to adekvátním způsobem promítnout do toho, jak posoudí jeho podání a jak ve věci rozhodne (obecně k pojmům zneužití práva a šikana z poslední doby viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2022, sp. zn. 21 Cdo 822/2022, odst. 29–33, k aplikovatelnosti souvisejících obecných zásad právních v oblasti správního práva pak viz např. rozsudky NSS ze dne 30. 12. 2009, č. j. 8 Afs 56/2007-479, č. 2295/2011 Sb. NSS, ze dne 29. 11. 2013, č. j. 2 As 60/2013-26, č. 3004/2014 Sb. NSS, či 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39,

č. 3836/2019 Sb. NSS), samozřejmě bude-li to relevantní z hlediska předmětu řízení o odstranění stavby, a nikoliv jen řízení o jejím dodatečném povolení. Neopravňuje jej to ale k tomu, že by v řízení vůbec nepokračoval.

Závěr a náklady řízení

29. Soud proto vyhodnotil žalobu jako důvodnou a podle § 81 odst. 2 s. ř. s. rozhodl tak, že žalovanému nařídil vydat rozhodnutí ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku. Při určení lhůty soud přihlédl k tomu, že reálně řízení o odstranění stavby běží od června 2022 (nelze přihlížet k zahájení řízení v roce 2016, jelikož žalovaný až do června 2022 nemohl v řízení o odstranění stavby, jež je nutné odlišovat od řízení ve věci žádosti o dodatečné povolení stavby, provádět žádné podstatné úkony), přičemž významnou část následujícího období byl žalovaný vázán závazným právním názorem krajského úřadu, že je povinen řízení přerušit, a nadto neměl k dispozici ani správní spis, jenž byl předložen s odvoláním u krajského úřadu. I když je otázka možného budoucího dodatečného povolení stavby již pro řízení bezpředmětná (nedojde-li před skončením řízení k novému dodatečnému povolení stavby), nelze vyloučit, že bude nutné k přesnému zjištění aktuálního stavu odstraňované stavby ještě provést aktuální místní šetření, což si určitý čas vyžádá. I tak ale musí žalovaný již v řízení postupovat bez zbytečných odkladů, a proto si musí vystačit se lhůtou 30 dnů.
30. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobci přiznal jejich plnou náhradu, protože měl ve věci plný úspěch. Náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátkou, která je plátkyní DPH. Za čtyři úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a repliky a zastupování při ústním jednání v trvání do dvou hodin) náleží odměna 4 x 3 100 Kč bez DPH [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a paušální náhrada 4 x 300 Kč bez DPH (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. celkem 13 600 Kč bez DPH. Úkony spočívající v prostém přeposlání procesních úkonů správních orgánů soud nepovažuje za úkony právní služby, jež by zakládaly právo na náhradu nákladů řízení, jelikož jejich obsahem není jakékoliv poskytnutí právní pomoci. K uvedeným částkám (vyjma soudního poplatku) je třeba v souladu s § 57 odst. 2 s. ř. s. třeba přičíst náhradu za 21 % DPH, tj. 2 856 Kč. Celková náhrada nákladů řízení tak činí částku 18 456 Kč.
31. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soud neuložil žádnou povinnost, s jejímž plněním by jí mohly náklady vzniknout, a stejně tak ani neshledal existenci případných důvodů hodných zvláštního zřetele (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Případné šikanózní chování žalobce vůči osobě zúčastněné na řízení není relevantní pro řízení o žalobě proti nečinnosti žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně povinnosti ve lhůtě uložené tímto rozsudkem, může se žalobce domáhat nařízení exekuce či soudního výkonu rozhodnutí.

Praha 1. března 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v.r.
předseda senátu